

Izhaja vsak dan

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Posamezne številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Molin piccolo št. 7. — Uradne ure od 2 pop. do 8 zvečer. Cene oglasov 16 stotink na vrsto peti; poslanice, osmrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 kron, pol leta 12 kron, 3 mesece 6 kron. Na naročbe brez doposlane naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne frankovano pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglašne in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: Ulica Torre bianca št. 12.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK. — Lastnik koncorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna koncorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Torre bianca št. 12.

Dogodki na Balkanu.

Slovanski junak Boris Sarafov.

SREDEC 15. O prihodu vrhovnega voditelja macedonske ustaje, Borisa Sarafova, na Bolgarsko, poroča se nadalje: Ko se je Sarafov po železnici vozil od bolgarske meje do Sredec, bil je na vseh postajah od ogromnih množic naroda navdušeno pozdravljan. — Kmetsko in meščansko prebivalstvo je kar tekmovalo o izkazovanju simpatij temu neustrašenemu voditelju macedonskih Slovanov. Posebno veličasten in ganljiv pa je bil vsprejem Borisa Sarafova o njegovem prihodu v Sredec. Na kolodvoru pričakovala ga je nepregledna množica naroda, ki je navdušeno vsklikala slovanskemu junaku. Ko se je vlak ustavil, je godba začela svirati in vse je trlo proti Sarafovu. Da bi mu stisnilo roko in ga objelo. Bil je to v resnici nepopisljiv prizor. Borisa so na rokah nesli s kolodvora in ga vsega pokrili z lovorj-vi venci in cvetjem. Tako so ga v triumfu nesli tri kilometre daleč do stanovanja njegovih starišev. Od gotovih strani delalo se je z vsemi silami na to, da bi se preprečil slavnosten vsprejem, ali vse mahinacije niso prav nič izdale, ker si narod ni dal zabraniti dostojnega vsprejema narodnemu junaku.

Nasproti svojim prijateljem izjavil je Sarafov, da njega, kakor tudi vso revolucionarno organizacijo prav nič ne brigajo reformni načrti. Obup slovanskega naroda v Macedoniji polaga vedno večjega netiva na plamen ustaje in v kratkem je pričakovati v Macedoniji novih velikih atentatov.

Ko se je Borisu Sarafovu o pričetku ustaje poverilo vrhovno poveljništvo, sestavil si je kakih 60 mož broječo četo, s katero je krožil po vsem ustaškem ozemlju. Povsod je z navdušenimi govori vspodbujal prebivalstvo na ustajo proti turškemu krvoločnežu in kjer je bilo potrebno je sam vodil ustaške čete v boj proti Turkom. Največjo slavo stekli so si ustaši v bitki pri Bigli, kjer so pobili nad 600 Turkov. V tej bitki je turškim vojakom poveljeval general Omer Rušdi paša. Celih devet mesecev je Boris Sarafov krožil po Macedoniji in se izpostavljal največjim nevarnostim. Redkokdaj je kako noč prebil pod streho in z jako redkimi izjemami prenočeval je pod milim nebom. Zadnjikrat se je bojeval proti Turkom dne 9. novembra o prekoračenju reke Vardar pri Slpu. Sklenil je na to odpotovati v Bolgarijo, ker zimski čas ni ugoden ustaški akciji v večjem stilu. Vsakakor pa se Sarafov v prihodnjem spomladu povrne v Macedonijo, da nadaljuje zapričeto delo. (Opomba uredništva: Svoječasno raznesli so listi vest, da je bil Sarafov v nekem boju ubit. Takoj na to pa je naš list prvi prinesel brzojavko iz Bitolja, ki je odločno oporekala vestem o smrti voditelja macedonske ustaje.)

Sultanove zvižaje.

CARIGRAD 15. Zahteve, katere ste Rusija in Avstrija glede reform v Macedoniji stavile v zadnje diplomatične note do Turčije, so vendar spravile sicer malomarno turško vlado, in posebno še sultana samega, iz ravnotežja. Najprej ni hotela dati nikakega konkretnega odgovora na omenjeno noto, a potem pa je hotela z zvižajami in obljubami pridobiti Bolgarijo, da bi se izjavila proti rusko-avstrijski noti. Iz zanesljivega vira pa se sedaj doznanja, da je Bolgarija odločno odklonila vse tozadevne predloge in zvižajnosti turške vlade.

Turške reforme.

CARIGRAD 15. Turški listi priobčujoje oficijozno poročilo o zopetnem gradnji po požiganih uničenih hiš v Macedoniji. Turčija da na novo zida 3200 takih hiš, kar jo bo stalo 515.436 pijaster. Tudi denarne podpore da se delijo.

Poslanika pri sultanu.

CARIGRAD 15. Uradno poročilo javlja, da je sultan vsprejel včeraj v avdijenci nemškega poslanika barona Marschalla in z istim vred tudi družega dvornega nadkonjarja cesarja Viljela, barona Eisebecka kakor tudi poveljnika in štiri častnike nemške vojne ladije »Moltke«, katera odpluje izpred Carigrada. Baron Eisebeck je namreč izročil sultanu od cesarja Viljela podarjene mu (sultanu) štiri konje. Poveljnik ladije »Moltke« zahvalil se je sultanu na izkazanih mu prijaznostih.

Nadalje vsprejel je sultan v avdijenci tudi angleškega poslanika sir O'Connora.

Bolezen cesarja Viljela.

POTSDAM 15. Današnji biljetin naznanja, da se je cesarju rana skoraj popolnoma zacelila. Danes je bilo cesarju mogoče šepetaje govoriti. Prihodnji biljetin izda se v torek.

Bolezen ministra Hartela.

DUNAJ 15. Glasom predpoludanskega biljetina počuti se naučni minister Hartel vsled deloma brez spanja prebite noči nekoliko spehan. Sicer ni nastopila v boleznih nikaka sprememba.

Potovanje italijanske kraljeve dvojice.

PIZA 15. Kralj in kraljica sta v spremstvu ministra za vnane stvari Tittoni-ja odpotovala iz Anglije.

Kraljica Jelena.

RIM 15. Glede vesti, ki se je bila raznesla te dni, da je namreč kraljica Jelena v blagoslovljenem stanu, se trdi, da ta vest ne odgovarja resnici. Govorico o namišljene nosečnosti kraljice je povzročilo dejstvo, da je te dni obiskal kraljico prof. kirurgije Ciarli.

Italijanski delavci izgnani iz Švice.

ŽENEVA 15. Vlada je izgnala iz dežele 17 italijanskih delavcev, ker so se minoli petek udeležili izgrediv štrajkovcev. V kratkem izženejo se še drugi italijanski delavci.

Smrt predsednika belgijskega senata.

BRUSELJ 15. Vsled kapi, katera ga je zadela dne 8. t. m. je danes tukaj umrl predsednik senata Herzog.

Atentata na železnici.

RIM, 15. »Avanti« poroča iz Viencen: Ko se je ekspresni vlak bližal postaji Montebello, eksplodirala je pod vlakom bomba. Karabinijerji našli so na železničnem tiru štiri kilograme železa. Ni še dognano v kakšen namen se je izvršil ta atentat.

»Tribuna« poroča iz Parme: Pri postaji Colechio naloženo je bilo na železniški tir kamenje z namenom, da bi ekspresni vlak skočil s tira. Vendar pa se je še pravočasno posrečilo odpraviti kamenje in tako preprečiti veliko nesrečo. Aretirali so nekega sumljivega človeka.

Grozen čin blaznega.

PARIZ, 15. Služatelj na tukajšnji inženjerski šoli, grof Kornio iz

ogrsko je zblaznel in je v blaznosti streljel z revolverjem na nekega dijaka, katerega je lahko ranil. Na to je streljal na neko postrežnico, katero je težko ranil, na vratarja, katerega je vstrelil v trebuh in slednjč se je ustrelil sam.

Razširjenje deželnega realnega gimnazija v Pazinu v višo realko.

Govor posl. Vekoslava Spinčiča v seji deželnega zbora istrskega dne 30. oktobra 1903.

(Dalje.)

Nadalje pravi šolski odsek, da je Pazin italijanskega značaja. Gospoda moja! Mesto pazinsko ima toliko italijanskega značaja, kolikor so mu ga dale e. kr. oblasti! Sodim to tudi po Voloskem. Dokler niso prišli tjakaj e. kr. uradniki, do telaj ni bilo Volosko — in istotako tudi Pazin — hrvatsko! Do leta 1848 in tudi kasneje s3 ni — razun v posamičnih rodbinah — govorilo tamkaj v nobenem drugem jeziku, nego hrvatskem. (Dr. Laginja: Moja teta Feranda je pevala: Još Hrvatska ni propala.) Da ima Pazin hrvatski značaj, kažejo nam tudi imena mestnih predelov, katere bo mogel morja bolje zavesti g. Dinko Trinajstić.

Poročilo govori tudi, da obstoji v Pazinu neka druga srednja šola s tujimskim jezikom. Ne tako gospoda govoriti o jeziku, katerega govori tudi danes večina prebivalstva v Pazinu, katerega govori velika večina občine pazinske, ves okraj pazinski in velika večina vse pokrajine. Nikar ne govorite, da je to tujinski jezik!

Često govorite o nekaki mršnji. Mi vas ne sovražimo nimalo, ali stvari, kakor jih vi povdarjate v poročilu šolskega odseka, take stvari morejo zaneti tudi veliko mršnjo. — Pazite, gospoda, ker bi mogli priti na jako neprijetne misli, kajti, ako človeka na njega lastnem domu nazivljamo tujcem, to gospoda, moré, razun, da je žaljivo, tudi razpaliti do skrajnosti.

Nadalje je omenjeno v poročilu, da je e. k. vlada privolila, da se otvori 5. razred, a to, ako deželni zbor dovoli stroške. Opaziti hočem, da vam je e. kr. vlada šla na roko tudi tu kakor drugje. Kakor na vašem zakonu o šolskih takсах, tako vam je šla na roko tudi tu, pa vam je z ngljo, tako rekoč s parno silo, dala pravo javnosti. Jeden pogoj je stavila vendar, da namreč deželni zbor dovoli stroške. Teh stroškov deželni zbor še ni dovolil, a vendar je deželni odbor dal otvoriti 5. razred, da si obstoji v pravilniku deželnega odbora določilo, da deželni odbor ne sme trositi brez dovoljenja deželnega zbora več nego 2000 K; da si je v deželnem radu (§ 21.) določilo, po katerem deželni zbor, kadar določuje kakor trajen trošek, ne sme storiti tega brez privoljenja Njeg. Veličanstva. A vi ste mimošli toliko red deželnega odbora kolikor deželni red, pak ste lepo obremenili pokrajino s stalnim troškom brez privoljenja Njeg. Veličanstva. Jaz hočem napraviti sedaj nekatere konečne zaključke iz vsega tega, kar sem konstatiral, bodi iz poročila deželnega odbora, bodi iz poročila šolskega odseka.

Prvi takov zaključek bi bil, da je bil ta realni gimnazij že tedaj, ko je bil ustanovljen, ustvarjen kakor kljubovalen gimnazij. (Dr. Laginja: trut!). To se vidi najbolje iz tega, da je bila že davno, leta 1872., določena nižja srednja šola v Pazinu, vendar se jo otvorili še le sedaj, ko se je odprl hrvatski gimnazij. Da se ni ustanovil hrvatski gimnazij, ne bi se bil otvoril tudi ta realni gimnazij. (Zvršetek pride.)

Dnevne novice.

Spreobrnjen kritikaster našega tiska.

No, zdaj bodete vendar enkrat zadovoljni z našim listom, dejal je člen našega uredništva včeraj z ozirom na izišlo prvo jutranjo številko, znanemu nezadovoljnežu in kritikasteru, kateri ni opuščal do včeraj

nobene prilike ne da bi primerjal naš list z njegovim ljubljenskim »Piccolom« ter ne da bi povzdigoval poslednji list v deveta nebesa radi njegovih brzih in točnih poročil in kateri list naj, bi posnemala tudi »Edinost«, ki naj bi izhajala istotako zjutraj kakor »Piccolo« in vrhu tega tudi ob nedeljah in praznikih.

Pa kaj mislite, dragi čitatelji, da je odgovoril naš ljubi prijatelj na vprašanje našega urednika? Odgovoril je tako, kakor se pristojna kritikastru od poklica. Pojte, pojte no, je rekel, mene ne bodete »farbali« z vašim jutrajnjim listom. Saj vemo, kako in kaj bo! Vi bodete list lepo končali zvečer ter ga spravili do prihodnjega jutraj: zjutraj pa ga bodete izdajali kakor jutranji list: tako, da bodemo mi čitatelji mesto na boljšem, še na slabšem, nego sedaj, ko smo čitali večerni list še isti večer. Saj poznamo časnikarske zvižaje. Kako pa morete kaj takega trditi, odgovoril je naš urednik kritikastru, niste li čitali današnje prve številke jutranjega izdanja našega lista ter niste li opazili, da prinaša politične, brzojavne, borzna in tržna poročila, lokalne ponočne vesti in tako dalje, katerih pač niste čitali večer prej v nobenem tržaskem ne italijanskem, ne nemškem listu? Ha, ha, odreza se je naš prijatelj, obrnili ste se na krivo adresno, ako mislite, da bodete mene za nos vodili. Vaše brzojavke, vaše brzojavna borzna in tržna poročila in vaše lokalne ponočne vesti sem čital skoraj ravno take v jutranjem »Piccolu«, iz katerega ste jih prepisali oziroma predečali. No, kako se pa to strinja z Vašo prejšnjo trditvijo, da se »Edinost« dovrši že večer prej? Kako more »Edinost« prepisati že večer prej iz »Piccola«, kateri izhaja še le po šesti uri zjutraj? Naš prijatelj je bil malo v zadregi, a ne dolgo. Takoj si je pomagal. Da, da, je rekel, to vam sedaj že priznavam, da ne dovršujete lista zvečer, pač pa mi morate priznati, da počakate jutranji »Piccolo«, da hitro iz njega poberete, kar vam rabi ter da potem izidete z najnovejšimi vestmi, katere ste ukradli »Piccolu«. Vse dokazovanje našega urednika, da to ni res, ker je naš včerajšnji list izšel še prej, nego »Piccolo«, da to tudi ni mogoče, ker bi moral naš list, ako bi hotel prevajati iz »Piccola«, izhajati vsaj 3—4 ure kasneje nego »Piccolo«, niso bila v stanu osvedočiti trdovratnega kritikastera: da ima »Edinost« svoja izvirna poročila, navadna in brzojavna. Na zadnje ni preostalo našemu uredniku družega, nego da je vzel pod pazduho našega prijatelja ter ga peljal v bližnjo tobakarno, kjer se prodaja »Edinost« in seveda tudi »Piccolo«.

Ob kateri uri ste prejeli danes »Edinost« v razprodajo, vprašal je naš urednik vpricho nevernega Tomaža, tobakarnarja. Ob 5. in pol uri zjutraj, še prej, nego sem vstal, mi jo je raznašalec pustil pri bližnjemu vratarju.

A kedaj so Vam prinesli »Piccolo«. Ob 6. in pol uri zjutraj, bil je kratek odgovor.

Radi tega nepričakanega dokaza se je moral slednjč udati trdovratni kritikaster ter priznal je skesano, da je storil veliko krivico našemu listu, katero hoče popraviti s tem, da bo odslej branil naš list proti napadom vseh slovenskih kritikastrov, katerih je, žalibog, mnogo in kateri so veliki v zahtevah proti našemu listu, ki pa ga podpirajo le s tem, da zastonj čitajo po kavarnah, gostilnah itd., a potem pridno kritizirajo, ako se jim zdi, da ni tako »našprkan« z različnimi (tudi večkrat izmišljenimi) vestmi, kakor bogati »Piccolo«, katerega redno kupujejo.

Gibanje proti regnicolom.

Včeraj popoldne, ob 3. uri, se je imel vršiti pri Sv. M. M. zgornji shod domačih tržnih težakov, kateri so se — kakor je

znano — organizovali v zvezo, da tako izdatneje reagirajo proti poplavljanju našega mesta po tujih, italijanskih delavcih. — Na mestu, kjer se je imel vršiti shod, se je bilo šlo preko 1000 delavcev domačinov. Ko je bila 3. ura, so ljudje čakali, da se shod otvori. A čakali so zaman, ker ni bilo nikogar iz predsedništva zveze, ki je bila sklicala shod. Čez nekoliko časa, videč, da sklicatelj le ni, je vladni zastopnik, višji komisar dr. Osti javil zbranim, da se shod ne more vršiti zato, ker ni nobenega sklicateljev. Kje pa so bili sklicatelji? Eden teh je bil g. sp. Fran Mekinda, a ta je bil včeraj ob 9. uri pozvan na policijo, kjer so ga zasliševali do — 9. ure zvečer; toliko časa namreč, da se shod ni mogel vršiti več. — Drugi sklicatelj shoda, g. Peter Duic je bil pa pravočasno izvedel, da relarji iščejo tudi njega ter se je bil vsled tega previdno skrtil. Seveda se je policija poslužila tega sredstva v svrhu, da prepreči napovedani shod. Na prostoru, kjer se je imel vršiti shod in v bližini, je bilo kakih 60 redarjev.

Kam si prišla, Nabrežina?

Od vseh južnih strani naše države se čujejo vsak dan pritožbe, da so največja državna podjetja izročena tujim podnikom, ekvraj izključivo Lahom. (popozarjamo le na velika dela, ki se vrše v tržaški prosti luki, gradnje železnice itd.) in da ta dela izvršujejo delavci iz Italije, vsled česar ostajajo domačini brez dela in se izseljujejo v Ameriko, kjer dobivajo boljše zasluge, nego so nizke dneve, za katere delajo izstradani laški delavci v Avstriji. Na teh žalostnih gospodarskih razmerah, ki so pač specifično avstrijske, je mnogo kriva naša vlada, katere še dosedaj ni varovala in branila domače delavske moči in ni dajala prednosti domačim podjetnikom pred tujimi. Da pa laški podjetniki dobivajo podporo in protekcijo od strani slovenske občine, in da za laške podanike agituje in jih hodi v Gorico k deželniemu glavarju Pajerju priporočati župan slovenske občine — to je sramotno! Slučaj je sledeči, kateri zasluži vso pozornost javnosti, da more ista prav oceniti zasluge župana nabrežanskega za laške podanike. — Starešinstvo občine nabrežinske je sklenilo v svoji seji od 8. februarja 1901. dati morskobrežje, katero je last občine nabrežinske, v zakup, kjerkoli bo kdo hotel isto vzeti v zakup za letno zakupnino per 40 v vsak dolgotni meter. Laškim podjetnikom Facecanoni, Galimberti in Piani, kateri so hoteli vzeti v zakup omenjeno morskobrežje, pa se je zdela zakupnina previsoka in so ponudili občini nabrežinski letno zakupnino 600 K za vse njeno obrežje. Česar starešinstvo občine nabrežinske v svoji seji 16. avgusta 1901. ni hotelo sprejeti, ampak zopet sklenilo, da ostane pri zgoraj navedenem sklepu od 8. februarja 1901. Laško podjetje »Facecanoni, Galimberti in Piani« pa si je potem hotelo s tem pomagati, da se je obrnilo na pomorsko vlado v Trstu s trdenjem, da je omenjeno obrežje javno dobro, in s prošnjo do pomorske vlade za dovoljenje rabljenja obrežja. Na ta način so si omenjeni podjetniki mislili pridobiti brezplačno rabo obrežja. Med tem pa je znano slovensko stavbno podjetje »Ivan Martelanc in drugi«, katero se tudi poteguje za dela v tržaški luki, ki bodo razpisana, stavilo občini nabrežinski ponudbo, »sprejeti v zakup omenjeno morskobrežje za zakupnino per 40 v dolgotni meter, kakor je to občinsko

starešinstvo sklenilo v svoji seji 8. febr. 1901. Starešinstvo občine nabrežinske je to ponudbo trdilo: »Stavbno podjetje Ivan Martelanc in drugi« sprejelo, kakor jo je tudi mora sprejeti v mislu svojega pravomočnega sklepa od 8. febr. 1901. Konkurenčne podjetje »Facecanoni, Galimberti in Piani«, katero je bilo od svojih egatorjev v Nabrežini o tem informirano, pa je takoj dam potem ponudilo občini nabrežinski višjo zakupnino od 40 v za omenjeno morskobrežje, katere ponudbe seveda občina nabrežinska nikakor ni mogla več upoštevati če tudi so se nekateri odborniki občine nabrežinske za to ogrevali na vse načine. Vsekakor je nepristransko, prava, da je bilo doseljanje postopanje občine nabrežinske popolnoma zakonito in konsekventno, in da je starešinstvo občine nabrežinske varovalo interese občine s tem, da je sprejelo ponudbo stavbenega podjetja »Ivan Martelanc in drugi« Saj bi občina nabrežinska prej ko ne bila dobila vinarja zakupnine, ako bi to podjetje ne bilo stavilo svoje ponudbe! A gospod Franc Gruden, novi župan, in še par njegovih pristašev so bili drugega mnenja in so se ob ednem s trdilo »Facecanoni, Galimberti in Piani«, katere interese pravzaprav zastopajo, pritožili proti omenjenemu sklepu starešinstva na deželni odbor v Gorici.

Iz pozitivnega vira smo zvedeli, da je župan nabrežinski dne 29. oktobra 1903. skupno z g. Favetti jem, z znanim ljubljencem Pajerjem, hodil po Gorici in je imel potem tudi daljši pogovor v prilog omenjenega rekurza trdke »Facecanoni, Galimberti in Piani« z deželnim glavarjem.

Vse to je imelo za vspeh, da je deželni odbor seveda pritril utoku ter razveljavil sklep starešinstva, s katerim je bila sprejeta Martelancova ponudba. Deželni odbor je utemeljil razveljavljenje s tem, da je v korist občine višja ponudba laške trdke, ne oziroma se prav nič na to, da je pravovojno sprejeta edinole Martelancova ponudba. Našemu dež. odboru je bilo v istini le na tem, da dobi ono morskobrežje laška trdka. V tako svrhu pa znajo gg. Lahol tolačiti zakon in pravico po svoje, tako da je njim prav, pa če se tako norčujejo z vsakim pravnim stališčem. Tako krivično postopanje od strani dež. odbora je nekaj nečuvnega, ali se je izvršilo brez vsakega odpora. Slov. odborniki sta molčala, glasovala sicer nista, in tako so Lahol spravili tudi to reč pod svojo streho. O celi stvari se unane bržčas tožba. Brez dvoma je trdka Martelanc popolnoma v svojem pravu, in če bo v tej reči odločevala pravica, mora obveljati njena — pa kaj ni v Avstriji več mogoče!

Porotno zasedanje v Gorici prične se dne 23. t. m. in bo trajalo do 27. t. m. Na obtožni klopi bodo sedeli dne 23. Josip Prižmožič, radi poskušnega ubojstva; dne 24. Josip Pisan in drugovi radi žaljenja časti potom tiska; dne 25. Josip Vecchi radi požigovanja; dne 26. Anton Tomsič radi ubojstva in težkega telesnega poškodovanja in dne 27. Anton Fantuzzi radi žaljenja časti potom tiska.

Reški »Novi list o »Efinosti«. Sobotni vrli »Novi list« zadoščenojem sporoča o napredku našega lista in dodaja k temu poročilu sledeče opazke:

»Edinost« budno prati razvoj prilika u Hrvatskoj u dobroj mjeri i to sa iskrenom simpatijom. Prepuručamo ju za to najtoplije. Cisna nije promienjena, nego je ostala kao

blisk; kajti, je trenutkov, v katerih so ljudje oboroženi z neko nerazložljivo silo.

»Bodite, kdor-koli hočete, pod mojo streho boste varni«, je odvrnil hišni gospodar resno, meneč, da se pokori jednemu onih instinktivnih nagibov, ki si jih človek ne more vedno tolačiti.

»To Vam povrn Bog«, je dodal neznanec, globoko vzdihnuši.

»Ste-li oboroženi?« je vprašal general.

Mesto odgovora je odgrnil došlec svoj kožuh in ga zopet hitro zagnil, da je imel general komaj časa pogledati ga. Bil je brez vidnega orožja in oblečen kakor mlad človek, ki prihaja z veselice. Da-si je bilo premotiranje sumečega vojaka zelo naglo, je videl vendar dovolj, da je lahko vskliknil: »Kje za Boga ste se tako oblatili ob tako hudem vremenu?«

»Se vprašujete?« je odvrnil neznanec z vzvišenim obrazom.

V tem hipu je zapazil marki svojega sina ter se spomnil svarila, ki mu ga je

do sada, naime za celiu godinu 24. krune i razmjerno na pol i četvrt godine i mjesec.

Sinočnja veselica pevškega društva »Zarja«, katere se je vršila v dvorani barokovljanskega »Narodnega doma« je izpala dobro. Vdeležba je bilo dobra in to v kljub neugodnemu vremenu. Pevske točke je »Zarja« izvršila v občo zadovoljnost in je tako dokazala, da je od zadnje veselice vrlo napredovala. Zasluga za to gre v prvi vrsti gosp. pevovodji Gerbecu in pa pevskemu zboru, ki se je vestno naučil vseh zborov.

Odborova seja »Tržaškega Sokola« vršila se bo danes, ob 7^{1/4} uri zvečer v pisarni odvetnika g. dr. Rybářa. Dnevni red je velevažen.

Ker se mu je mudilo v gledišče — prišel je v zapor. 19-letni sobni slikar Edvard M., iz ulice Foscolo št. 9, je hotel sinoči v gledišče »Fenice«, da bi videl, kako se pride »Okolu sveta v 80. dne«. Te dni se namreč v omenjenem gledišču predstavlja opereta »Il giro del mondo in 80 giorni«. Edvard se je torej namenil na galerijo omenjenega gledišča, a ko je prišel v ulico S. Francesco, kjer se nahaja vhod na omenjeno galerijo, je našel pred vhomom veliko množico ljudi, ki se je trla v gledišče. Videč to množico, dejal si je Edvard: »Če hočem mirno čakati, da pridem do vrat, mine prej vseh 80 dni. in jaz pridem v gledišče še-le potem, ko bo potovanje okolu sveta že končano. Treba torej, da si pomagam na kak način!« In res si je začel pomagati s komolci, da bi se preril skozi množico. Nekemu e. kr. redarju, ki je stal tam poleg, pa ni nič kaj ugajala ta Edvardova samopomoč. Redar je Edvardu tudi izrazil to svoje mnenje, a Edvard se za redarjevo mnenje ni brigal ter si je hotel še dalje pomagati s komolci. Vsled tega ga je redar proglasil aretovanim. A s tem je bil še-le ogenj v strehi! Edvard se je obrnil k redarju, ter ga psoval na vse mogoče načine, misleč, da s tem prepriča redarja v toliko, da isti odjenja. Videč pa, da s psovanjem ne doseže ničesar, je začel vihteti pesti proti redarju, kateri mu jih je vsled tega vklepil in ga potem siloma odvedel v zapor v ulico Tigor. Revez, ki se mu je preveč mudilo v gledišče, je tako prišel v zapor.

Skoraj neverjetna a vendar resnična tragikomična dogodbica. Bilo je sinoči in kakor se bodo čitatelji gotovo še spominjali, bila je sinoči nedelja. Nič čudnega toraj, ako je prišel sinoči 23 letni Fran S., ki je doma iz Falaise-a na Francozkem in ki ni član nobenega antialkoholnega društva, nekoliko »dobre volje« na svoje stanovanje v ulici Crosada št. 7. Ko je bil Fran S. nekoliko časa doma, začeli so mu vinski duhovi stopati iz glave nizdoli in so prišli tako v oni predel človeške notranjosti, ki se mu pravi želodec. Ti vinski duhovi pa so, kakor vsem znano, precej revolucionarne naravi in kakor so »okroglemu« Franu zmešali prej razmere v glavi, tako so mu začeli mešati tudi po želodu. Vinski duhovi pa so slednjič postali tako prepotentni da so zahtevali takojšnje izraznjenje vse želodčeve vsebine, da bi laglje uganjali po praznem želodcu svoje orgije. To je kmalu spoznal tudi Fran in naglo je odšel v stranišče, kjer je ustregel zahtevi vinskih duhov in izpraznil želodec. To pa ni bilo prav Karolini Andreuzzi, katere je imela s Franovo gospodinjjo isto stranišče in je bila včeraj na njej vrsta da očisti stranišče. Začela je vpiti da ona ne

dovoljuje, da bi se na tak način onesnažalo stranišče in je hrupno protestirala. Franova gospodinja pa je predlagala, da sama vse očisti, kar pa ni pomirilo besnečo Karolino. Ta prepričal je tudi Fran, ki je bil medtem odšel v kuhinjo in priletel je svojeg gospodinjji na pomoč. Hotel je mahitati Karolino po glavi a slučajno je udaril po neke neimenovani posodi, katero je imela žena v roki, posoda se je razbila, padla na glavo Andreuzzijenemu sinčku in ga ranila na glavo. Fantiča so na to odvedli na zdravniško postajo, fanta (Frana) pa v zapor.

Kazino e. k. državnih uradnikov v Trstu. Pišejo nam: Došel mi je v roke program veseličnega odseka tega društva e. k. državnih uradnikov. V svoje neprijetno presenečenje sem opazil na tem programu dva oddelka: a) nemški oddelek, b) italijanski oddelek. Kje je pa slovenski oddelek? Ali so tega prezrli, ali pa ga načelno ne dopuščajo, kakor so svoječasno v zadnji hip vrgli iz programa slovensko petje, da-si se je dotični kvartet že vezbal?! Ali pa morda ni v tem društvu nobenega uradnika slovenske narodnosti? Ne, tega ne bo trdil nikdo. Zato je pa žalostno, da je v društvu e. k. državnih uradnikov možno tako preziranje avtohtomne, od najvišjih sodnih oblasti pripoznane narodnosti! Žalostno pa je tudi, da slovenski uradniki tako mirno prenašajo tako preziranje. Če imajo v sebi le še kaj narodnega ponosa in samoljubja, izvesti morajo konsekvenco. Nikdo ne more pričakovati od njih, da bi nadalje ostajali v društvu, ki jim ne privoščja tistih pravic, ki jih uživajo v društvu pripadniki drugih narodnosti. Saj so jim odprta razna slovenska društva, kjer bodo — spoštovani!

Kako se skrbi za blaginjo slovenskega vinogradnika na Štajarskem. V Mariboru imajo poskuševalno postajo za vina. »Ravnatelj« te postaje je neki Schmid, ki se odlikuje osebnost s tem, da ga je videti — na vseh nemških prireditvah v Mariboru iz njega okolici!

Kolika vestnost vlada na tem poskuše vališču, smo izvedeli iz pojačil, ki jih je podal deželni poslanec dr. Ju tala v deželnem zboru štajarskem. Izvedeli smo, da se ne priznavajo naravnimi tudi taka vina ki so — naravna. In da bi mera dobrohotnosti tega poskuševališča polna, so vrhu tega pristojbe za preskušanje nerazmerno visoke!

Kakega izvora je nemštvo na Štajarskem — ali vsaj njega veliki del — je razvidno iz imen, podpisanih na proglasu »o splošnega nemškega volilnega odbora« za prihodnje občinske volitve. 120 je teh mož, ki pozivljajo Mariborčane, da naj volijo same prave nemške može a med temi 120 imeni je nad polovico — slovenskih a la Hladček, Polaček, Sedlaček, Wiltarčič, Opelka, Zahradnik, Kralik itd. Ti so gotovo slavili nemškega boga že tedaj, ko so stari Germani šo na kožah lezali.

V Opatiji je bilo od 1. septembra 1903. do všteteja 11. novembra 4741 oseb. Od 5. novembra pa do všteteja 11. novembra je prirastlo 166 oseb. Dne 11. novembra je bilo navzočih 747 oseb.

Ravnopravnost na Koroškem. Na sodišču v Brežah je odvetnik dr. Preve ugovarjal slovensko tožbo. Sodišče pa ni vsprejelo te tožbe z izgovorom, da je ta sodni okraj nemški.

calo, katero je bil pustil nad kaminom poprejšnji lastnik, in pa veliko ogledalo, ki ni bilo za nobeno rabo, ko je dal marki izprazniti sobo, viselo je začasno nasproti kamina. Tla te prostorne manzarde se niso snažila nikoli, zrak tu notri je bil leden in dva stara, podrti stola sta tvorila vse pohištvo. Postavivši svetiljko na kraj kamina, je rekel general neznanecu: »Vaša varnost zahteva, da Vam služi ta borna manzarda v zavetje, in, ker imate glede tajnosti moje besedo, mi dovolite, da Vas tukaj zaklenem.«

Mož je nagnil glavo v znamenje, da je zadovoljen.

»Prosil sem Vas le zavetja, tajnosti in vode«, je še dostavil.

»Prinesem Vam jo«, je odvrnil marki, skrbno zaklenivši duri, ter šel po prstih doli v salon, da vzame tam luč v ta namen, da pojde po steklenico v jedilnici.

»Nu, kaj pa je?« je živo vprašala markiza svojega soproga.

(Pride še.)

PODLISTEK.

Ženska tridesetih let.

Francoški spisal: Honoré de Balzac.

Poslovenil K. Z.

V.

Dvojno snidenje.

»Gospod«, je rekel general, »Vaše govorjenje je tako nenavadno, da bi bili Vi na mojem mestu...«

»Vi razpolagate z mojim življenjem!« je vskliknil tujec, prekinivši svojega gostitelja strašnim glasom.

»Dve uri?« je odvrnil marki neodločno.

»Dve uri!« je ponovil.

Toda mahoma je obupno potisnil klobuk nazaj, razkril čelo in kakor bi hotel poskusiti še zadnje sredstvo, je uprl v generala svoj pogled, čegar jasnost je dirnila generala. Ta duhoviti, ta energični pogled, podoben blisku, je tudi uničeval, kakor

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Hermangild Trocca
 Barriera vecchia št. 8
 ima veliko zalogo
mrtvaških predmetov
 za otroke in odraslene.

Venci
 od porcelana in biserov vezanih z me-
 deno žico, od umetnih cvetlic s tra-
 kovi in napisi.
 Slike na porcelanastih ploščah za spomenike.
 Najnižje konkurenčne cene.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

ZOBOZDRAVNIK
Univ. Med. Dr. Makso Brillant
 v TRSTU
 ulica S. Antonio št. 9. II. nadst.
 Izvršuje izdelanje z emajlom, porcelanom,
 srebrom in zlatom.
 Izdeluje posamezne umetne zobove kakor
 tudi celo zobovrste.
 ORDINIRA od 9.—12. predp., 3.—5. popol.

Pred uporabo! Po uporabi!

Kranjski redilni prašek za prešiče
 Doktor pl. Trnkoczyja krmilno in varstveno
 sredstvo se pomeša s krmom pa tudi že pujskom.
 1 zavitek za 50 stotnik zadostuje za mesec.
 Na prodaj pri trgovcih: po pošti 5 zavitev iz glavne zaloge
 Lekarne Trnkoczy, Ljubljana
 Zahvalno pismo tudi uradno potrdilo, dohajajo vsaki dan.
 Največje priznanje London 1903 „GRAND PRIX“!

FILIJALKA
BANKA UNION
 V TRSTU
 se peča z vsemi bančnimi in menjalnimi posli
 kakor:

a) Vsprejema uplačila na tekoči račun ter se
 obrestuje:
Vrednostne papirje:
 po 2 1/2 % na 6 mesecev
 „ 3 % na 1 leto
 „ 3 1/2 % na 1 leto
Napoleone:
 po 2 1/2 % na 6 mesecev
 „ 2 1/2 % na 1 leto
 b) Za giro-conto daje 2 1/2 % do vsakega zneske
 izplačuje se do 40.000 K a cheque; za večje zneske
 treba avizo pred opoldansko borzo. Potrdila se dajejo
 v posebni uložni knjižici.
 c) Zaračuna se za vsako uplačilo obresti od dne
 uplačila in naj se je to zgodilo katero si bode urad-
 nih ur.
 Sprejema za svoje conto-currentiste inkase in
 račune na tukajšnjem trgu, menjice za Trst, Dunaj
 Budimpešto in v drugih glavnih mestih; jim izdaja
 nakaznice za ta mesta ter jim shranjuje vrednostne
 papirje brezplačno.
 d) Izdaja vrednice neapeljske banke, plačljive pri
 vseh svojih zastopnikih.
 e) Kupuje in prodaja vsakovrstne vrednostne pa-
 pirje ter iztirjava nakaznice, menjice in kupone proti
 primerni proviziji.

Svoji k svojim!
ZALOGA
pohištva
 dobro poznane
 tovarne mizarke zadruge v Gorici (Solkan)
 vpisane zadruge z omejenim poroštvom
 prej **Anton Černigoj**
 Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
 št. 1. hiša Marenzi.
 Največja tovarna pohištva primorske dežele.
 Solidnost zagotovljena, kajti les se osuši
 v to najsušč pripravljeneh prostorih s tem-
 peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobne, mo-
 derne sestave. Konkurenčne cene.
 Album pohištva brezplačno

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
 ulica Tesa št. 52. A.
 (v lastni hiši.)
ZALOGA:
 Piazza Rosario (šolsko poslopje).
 Cene, da se ni bati nikake konkurence.
 Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi
 po posebnih načrtih.
 Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

TRŽAŠKA POSOJILNICA IN HRANILNICA
 registrirana zadruga z omejenim poroštvom.
 Ulica S. Francesco št. 2, I. - TRST - Ulica S. Francesco št. 2, I.
 Telefon 952
 Hranilne uloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruge
 in jih obrestuje po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog pla-
 čuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono.
 Posojila daje samo zadrugnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2 %,
 na menjice po 6%, na zastave po 5 1/2 %.
 Uradne ure: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne.
 Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. Ob nedeljah in praznikih
 je urad zaprt.
Poštno hranilnični račun 816.004.

Važno za lastnike konj!
 Zvaten vtis, ki sem ga dosegel v minulem letu s trgovino
 najboljših trpežnih
konjskih plaščev
 pri p. t. eskrbnik h posestnikih, poljedelcih itd., o čemer sem
 prejel na stotine priznanih pism, dajo mi povoda, da tudi letos ponudim izvrstne
 debele, gorke in trpežne vrste: A. rujav plašč za konje, rdeče-rumeno obro-
 bljene 130 x 185 komad K 4.—; B. konjski plašč za gospodarsko rabo, izvrstne
 kakovosti 145 x 190 K 5.—; C. Dublji volnene konjske plašče za gospodstvo
 150 x 200 K 7 50.
 Razpoka po povz. tju **M. Rundbakin, Dunaj, IX., Berggasse 3.**

Prva kranjska z vodno silo in turbino delujoča
tovarna stolov
 tvrdke Fr. Švigelj
 na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko,
 priporoča al. občinstvu, prečast. duhovščini, imejteljem
 in pr. dojnišnikom zavodov in šol, krčmarjem in kav-
 narjem, ravnateljstvom uradov, gg. brivcem itd. itd.
 natančno in trpežno izvršene
stole, naslonjače, fotelje, vrtno stole,
gugalnike itd. itd.
 po karnajbolj nizki ceni. Blago je iz trdega, izbranega
 lesa poljubno likano ali v naravni boji imitirano.
 Največja zaloga stolov, naslonjačev in gugalnikov iz trsja.
 Na željo pošlje tvrdka najnovejše obširne cenike z nad 80 slikami, iz katerih je
 razvidna oblika blaga in cene, zastoj in franko.
 Naročevalcem na debelo dovoli se znaten popust.

TRGOVINA Z ŽELEZJEM
CARL GREINITZ NEFFEN
 Corso št. 33. podružnica Trst. Piazza Goldoni 2.
 Priporoča svojo dobro sortirano zalogo
predmetov za stavbinstvo
 traverze, zaklepe, železo za kovače, stare železnične šine, držaje in ograje, vod-
 njake, pumpe, železne cevi itd., vse tehnične predmete, popolne naprave kopelji
 in stranišč, peči in štedilna ognjišča, kuhinjsko, namizno in hišno opravo,
 železno pohištvo in pred ognjem varne blagajne, nagrobne križe in ograje ter
 orodje za vsako obrt.

Agentje
 ki imajo poznanja, pri zasebnikih se takoj vsprejmejo
 proti mesečni plačbi od 80 kron in visoki
 proviziji povsod in vseh mestih, vseh,
 okrajih, za raspečanje novih patentovanih pred-
 metov, ki so pri vsaki hiši, mestjani in poljedelcu
 neobhodno potrebni. To agencijo zamore vo-
 diti vsakdo, ki pozna zasebne kroge, tudi kakor
 postranski zaslužek v svojem času. Ronidbe
 naj se pošiljajo pod „Neuheit 1903“ na Rudolf
 Mosse, Dunaj.
Ulica Nuova št. 20.
 Zaloga pristnih
 štajerskih piščancev, purančkov,
 kopunov, kokosi, rac, gosij in
 perutnine
 vsake vrste bodisi žive ali oskubljene.
 Prodaje na debelo in drobno.
Ulica Nuova št. 20
 (vogal ul. Ponterosso).

Varstvena znamka: **SIDRO.**
LINEMENT. CAPSICI COMP.
 iz Richterjeve lekarne v Pragi
 priporočano izvrstno, bolečine
 blažilec mazilo; dobiva se po
 80 stot., 1.40 K in po 2 K po
 vseh lekarnah.
 Pri vkupovanju tega povod pr-
 ljubnega domačega zdravila na
 se pazi edino le na originalni
 steklenice v zavitihi z našo var-
 stveno znamko „SIDRO“ z
 Richterjeve lekarne in le tedaj je
 gotovo, da se sprejme originalni
 izdelek.
 Richterjeva lekarna pri slatnem levi v Pragi
 I. Elizabetinske ulice 5.

Zaloga
glinastih pečij
 v različnih velikostih načrtih in barvah ter razno-
 vrstnih plošč za prevlečenje štedilnih ognjišč iz
 ene prvih časkih tovarn. Zelo trpežno blago, cene
 zmerno. Postavljajo se tudi štedilna ognjišča in
 sprejemajo vsakovrstne poprave.
 Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi
 priporoča se najtopljeje.
PETER VERČON
 TRST. — Ulica Chiozza št. 14.
 (skozi dvorišče).

Andemo de Franz.
 V dobroznani gostilni »Andemo de Franz«
 v ulici Geppa št. 16.
 se toči:
 fino vipavsko belo po 40 nvč.
 za na dom » 36 »
 istreki teran I. vrste » 36 »
 za na dom » 32 »
 nad 10 litrov » 28 »
 dalmatinsko I. vrste » 36 »
 za na dom » 32 »
 nad 10 litrov » 28 »
 Priporoča se krčmarjem in trgovcem za
 prodajo na debelo, slavnemu občinstvu pa za
 mnogobrojni obisk. Na razpologo so vedno
 topla in mrzla jedila. Krčma je odprta vsak
 večer do polnoči.
 Udani
Josip Furlan,
 krčmar.

TOVARNA POHIŠTVA
Rafael Italia
 Velikansko skladišče in razstava
 pohištva in tapetarij
 TRST
 ulica Malcanton št. 1.
 po zelo nizkih cenah.

Izvrstni
mizarški pomočniki
 (delavci za pohištvo) se takoj
 sprejmejo
 Dunaj, Möbelfabrik, VII., Mariahilferstr. 86.

Mnogo denarja!
 do 1000 kron na mesec zamo-
 rejo častno zaslužiti osebe vsa-
 kega stanu, (tudi kot postran-
 ski zaslužek).
 Natančneje pod „Reell 107“
 na Annoncen-Abtheilung des
 MERCUR, Stuttgart, Bergstr.

Ravnokar je izšla
 v zalogi
J. Blasnikova nasl. v Ljubljani
VELIKA
PRATIKA
 za prestopno leto
1904,
 ki ima 366 dni.
 Na svetlo dala o. kr. kmetijska družba.

 Blasnikova „Velika Pratika“, katero
 izdaja o. kr. kmetijska družba že nad pol stoletja, iz-
 haja od svojega rojstva že čez sto let, je edinole-
 prava, starodavna „Pratika“, katero je mnogo
 let skrbno urejal rajni prvobornik Slovenec, dr.
 Janz Bleiweis in v. č. g. župnik Blaž Potočnik ter
 razni drugi učenjaki duhovskega in svetnega stanu.
 Ta „Pratika“ ima na prvi strani podoba Sv. Jožefa
 kot uradno potrjeno varstveno znamko. Zatorej
 zahtevajte vedno le Blasnikovo „Veliko
 Pratico“, vsako drugo zavrnite kot nepravilo!!!
 „Velika Pratika“ stane 24 v.

Moderci, Viktorija in Radikal,

 po 50, 1.70, gld. 1.25, 1.30, 1.50,
 1.80, 2.20 3.— in 4.20
VELIK IZBOR
 vseh predmetov za jesen in zimo.
 Volneno blago vseh vrst in različnih cen tudi
 za moške, ali tenške obleke, barhant bel in barvan
 židane in volnene šerpe za ženske, zimske rokavice
 pletne ali od kože, volnene bombažne in barhantne
 jope in spodnje blazice itd. ter različno perilo
Jakob Klenenc,
 manifakturna prodajalnica
 TRST — ul. S. Antonio št. 1. — TRST
 Na zahtevo franko vzorci in ceniki.

Vsak član ima po preteku petih let
pravico do dividende.

Promet s čeki in nakaznicami.